

FINS PÅNG

FES

736.03

Regler och riktlinjer för färdtjänst i Finspångs kommun **Fastställt av Kommunfullmäktige 2012-05-30 § 151**

Färdtjänst

Inledning

Färdtjänst är ett komplement till och en del av den allmänna kollektivtrafiken. Avsikten är att den allmänna kollektivtrafiken ska göras tillgänglig för alla och därmed ska behovet av färdtjänst minska.

Behovet av färdtjänst utreds enligt Lag (1997:736) om färdtjänst och den rättspraxis som utvecklats inom området. Villkoren för tillståndsgivningen är till stor del styrd av lagstiftningen. Finspångs kommuns generella regler utgör därför endast ett komplement till lagen och förtydligar vissa områden samt anger lokala förutsättningar. Syftet är att uppnå kommunal likställighet och att ge stöd i handläggningen av ansökningar.

Handläggningen regleras i Lag om färdtjänst och Förvaltningslagen. Personalen lyder under bestämmelserna i sekretesslagen. Handläggaren inhämtar uppgifter om funktionshindrets art och omfattning genom en dialog med den sökande. Det som framkommer och som är av betydelse för utredningen dokumenteras.

Definitioner

Särskild kollektivtrafik är den transport som avser färdtjänst, grund- och förskole-resor, sjukresor samt andra resor som till stor del betalas av samhället.

Allmän kollektivtrafik är övrig lokal och regional kollektivtrafik.

Den särskilda kollektivtrafiken och den allmänna kollektivtrafiken utgör tillsammans den samlade kollektivtrafiken.

Tillstånd för färdtjänst

”Färdtjänst får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det. Frågor om tillstånd prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd, eller om kommunens uppgifter enligt denna lag överlåtits till trafikhuvudmannen i länet, av trafikhuvudmannen (tillståndsgivaren)” (Lag (1997:736) om färdtjänst, 6§).

Ansökan om färdtjänst prövas av färdtjänsthandläggaren i Finspångs kommun. Den som söker måste vara folkbokförd i Finspångs kommun för att utredning om färdtjänst ska kunna inledas. Ansökan görs på en särskild blankett som lämnas eller skickas till Finspångs kommun. Alla prövningar av ansökningar utgår från den sökandes individuella situation. Besluten kan överklagas enligt Förvaltningslagen.

FINSPÅNG

FES

736.03

”Tillstånd för färdtjänst ska meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer. Om sökande är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Tillståndet omfattar inte transporter som av någon annan anledning bekostas av det allmänna” (Lag (1997:736) om färdtjänst, 7§).

För att vara berättigad till tillstånd för färdtjänst krävs att man har ett varaktigt funktionshinder som medför att man har väsentliga svårigheter att förflytta sig själv eller att resa med allmänna kommunikationer. Funktionshindret ska ha en varaktighet på minst tre till sex månader efter individuell prövning. Funktionshindrets varaktighet ska vid anmodan styrkas av utlåtande från sakkunnig person som har kännedom om sökandes funktionshinder, t ex läkare eller sjukgymnast.

Väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer

- Svårigheterna att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer bedöms grundat på den sökandes funktionshinder samt mot bakgrund av fordonens anpassning till funktionshindrade i de linjer som trafikerar den sökandes reseområde. Svårigheterna ska via anmodan styrkas av utlåtande från sakkunnig person.
- Om svårigheterna att resa beror på annat än sökandes funktionshinder t ex att de allmänna kommunikationerna är dåligt utbyggda kan inte färdtjänst beviljas.
- Om ansökan avser en förlängning av tidigare färdtjänstillstånd beaktas eventuella förändringar i sökandes funktionshinder, i lagar och regler samt i den allmänna kollektivtrafiken.
- Om sökande är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Mindre barn beviljas färdtjänst om de till följd av sitt funktionshinder inte kan resa med allmänna kommunikationer tillsammans med en vuxen. I bedömningen beaktas även vilka sträckor barnet har behov av att resa och hur barnets svårigheter att resa där kan jämföras med hur ett barn som inte har ett funktionshinder skulle kunna resa.

Transporter som bekostas av det allmänna

Färdtjänst beviljas inte om den som söker endast har behov av resor som på annat sätt bekostas av det allmänna. För den som beviljas färdtjänst gäller att tillståndet inte får användas för resor som bekostas av det allmänna på annat sätt. Exempel på övriga resor som bekostas av det allmänna är; skolskjuts, resor som är en del av annan verksamhet t ex studieresor inom skolan. Färdtjänst får inte nyttjas för resor inom tjänsten eftersom arbetsgivaren ska svara för sådana resor. Färdtjänst är en persontransport och förutsätter att färdtjänstberättigad medföljer på resan.

Ledsagare

”Om den som söker tillstånd för färdtjänst behöver ledsagare under resorna, skall tillståndet gälla även ledsagare” (Lag (1997:736) om färdtjänst, 6§).

Om den sökande behöver ledsagare under resorna skall tillståndet gälla även ledsagaren. Ledsagaren betalar ingen egenavgift och ska påbörja och avsluta resan tillsammans med den färdtjänstberättigade. En ledsagare ska kunna ge den service och det stöd som behövs för att resan ska kunna genomföras från dörr till dörr. Det medför att den som själv är beviljad färdtjänst inte kan vara ledsagare. Om resenärens funktionshinder medför att resan inte kan genomföras med stöd av endast en ledsagare ska tillstånd till fler ledsagare ges.

Alla som beviljas färdtjänstillstånd i Finspångs kommun har rätt att ta med en **kollektiv ledsagare** i den allmänna kollektivtrafiken. Vilket innebär att vid resa med Östgöta trafikens allmänna kollektivtrafik reser en ledsagare med gratis. Målet med kollektiva ledsagare är att främja nyttjandet av ordinarie kollektivtrafik.

Medresenär

Medresenär är en person som reser med samma sträcka som den färdtjänstberättigade. Medresenären ska stiga av och på vid samma plats som resenären. Efter individuell prövning kan resenär medges rätt till flera medresenärer t ex barn eller föräldrar som behöver följa med på resan. Resenär som är beviljad ledsagare kan till följd av individuella skäl även beviljas medresenär. Antalet medresenärer kan aldrig bli större än att sällskapet ryms i det anvisade fordonet. Om plats finns i fordonet får fler medresenärer medfölja utan särskild prövning.

Medresenären betalar samma avgift som den färdtjänstberättigade. Personal som är anställd inom kommunens Socialtjänst eller personlig assistent enligt LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade får följa med utan att betala egenavgift om hjälp behövs vid framkomsten.

Föreskrifter och villkor

”Tillstånd till färdtjänst meddelas för viss tid eller tills vidare. Tillstånd för i skälig omfattning förenas med föreskrifter om

1. vilket färd sätt som får användas
2. inom vilket område resor för göras, och
3. hur många resor tillståndet omfattar.

Sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndsgivaren får begränsas till antalet endast om det finns synnerliga skäl. Om det finns särskilda skäl, får tillståndet även i övrigt förenas med villkor” (Lag (1997:736) om färdtjänst, 9§). Färdtjänstillståndet är personligt. Tillstånd till färdtjänst meddelas från tre månader till fem år. Resenärens förväntade färdtjänstbehov samt funktionshindrets varaktighet och svårighetsgrad avgör tillståndets tidsbegränsning. Den färdtjänstberättigade är skyldig att själv hör av sig i god tid innan tillståndet löper ut om

FINS PÅNG

FES

736.03

han/hon vill ha tillståndet förnyat. Handläggaren fastställer i samband med beslut sökandes tillståndsnivå relaterat till funktionshindret.

A= Färdtjänstfordon kombinerat med den allmänna kollektivtrafiken.

B= Anvisat färdtjänstfordon hela resvägen. Anvisat fordon kan vara Servicelinjen, personbil eller specialfordon.

C= Specialfordon (Bil anpassat för rullstolar).

Färdtjänstillståndet kan i övrigt förenas med individuella föreskrifter och villkor som anger speciella förutsättningar t ex:

- Speciellt anpassat fordon såsom specialfordon med möjlighet till liggande transport eller resa i allergisanerat fordon.
- Hjälp att förflytta sig i trappa från dörr till och från fordonet.
- Särskild sittplats i fordonet
- Extra utrymme i fordonet
- Undantag från samåkning
- Tillståndet gäller del av år, t ex vintertid. Vintertid definieras normalt 1 november till 30 april.

Extrahjälp av föraren med att hämtas och lämnas inomhus kan beviljas personer som inte har förmåga att på egen hand ta sig till och från entrén. Det kan vara personer som på grund av funktionsnedsättning till exempel behöver hjälp i trappa, hjälp med att öppna dörrar, med hjälpmedel eller att hitta rätt adress. Servicen ges inte av chauffören om ledsagare följer med på resan.

Behov av individuella anpassningar av färdtjänsten ska vid anmodan styrkas av utlåtande från sakkunnig person.

Resor till annan kommun, i andra kommuner eller mellan andra kommuner

”Varje kommun ansvarar såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl mellan kommunen och en annan kommun. En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner” (Lag (1997:736) om färdtjänst, 3§).

Tillståndet gäller för resor inom Finspångs kommuns gränser. Den färdtjänstberättigade får resa så mycket som han/hon har behov av, men resandet bör planeras så att inte uppenbart onödigt många resor görs. Färdtjänstberättigade som bor norr om en tänkt linje Kalbo-Asketorp, i Regna församling kan även åka till och från Vingåkers centrum. Färdtjänstberättigade som bor norr om linjen men i Skedevi församling kan resa såväl till Vingåker som till Katrineholms centrum.

Färdtjänstberättigade har även tillstånd att nyttja länsfärdtjänst. Det innebär att man får resa till och från övriga kommuner i Östergötlands län. För länsfärdtjänsten gäller speciella regler. Se regler för länsfärdtjänsten hos Östgötatrafiken. Färdtjänstberättigade har även rätt att resa inom andra kommuner i Östergötland enligt de regler och avgifter som gäller i den aktuella kommunen.

FINS PÅNG

FES

736.03

Vid vistelse i annan kommun än Östergötlands län har man rätt att åka sex enkelresor per vecka inom vistelsekommunen. Man har inte rätt att resa från vistelsekommunen till andra kommuner. Den färdtjänstberättigade erlägger hela taxameterkostnaden och får sedan tillbaka 75% av det utlagda beloppet mot uppvisande av kvitto. Resa till och från kommun utanför Östergötlands län sker med allmänna kommunikationer i första hand. Om man inte klarar att genomföra en inrikes resa med den hjälp man kan få av trafikpersonalen och det uppstår en merkostnad kan man ansöka om riksfärdtjänst. Se regler för riksfärdtjänst.

Trafikutbud

Resan ska beställas hos den beställningscentral som Finspångs kommun hänvisar till. Resa med kommunal - och länsfärdtjänst ska beställas senast två timmar innan avresan. Planerad sjukresa ska beställas senast dagen innan.

Färdtjänstillståndet gäller för resa med fordon som hänvisas till och som är lämpligt grundat på resenärens funktionshinder. Uppehåll under resan medges ej, med undantag om inte särskilda skäl finns t ex kyrkogårdsbesök.

Krav på samåkning förekommer med undantag där individuella föreskrifter säger annat. Resenären måste acceptera att det kan uppstå en restids- eller resvägsför-längning då det sker samordning av resor. Avresetiden kan även tidigare- eller senareläggas beroende på möjligheten till samordning med undantag om särskilda skäl föreligger.

Tidtabell

Det är kommunstyrelsen som beslutar om färdtjänstens tidtabell. Resan ska beställas senast 2 timmar innan avresan hos beställningscentralen.

Dispens

Om funktionshindrets karaktär är sådant eller om det finns andra särskilda skäl kan tillstånd beviljas med rätt att resa utan krav på samåkning, byten och utanför tidtabell. Dispenser ska tillämpas med restriktivitet. Det är Sociala myndighetsnämnden som fattar beslut om dispenser i kommunal färdtjänst.

Färdtjänstens servicenivå

Färdtjänstillståndet innebär alltid att resenären kan få följande service vid färdtjänstresa;

- Hjälp i och ur fordon.
- Hjälp med hjälpmedel och bagage in i och ut ur fordonet.
- Bagage får medföras i den utsträckning som är normalt att ha med på buss.
- Hjälpmedel som behövs under resan och vid framkomsten får alltid medföras.
- Hjälp med säkerhetsbälte.

FINSPÅNG

FES

736.03

Övriga bestämmelser

- I färdtjänstfordonet finns tillgång till bälteskudde för barn. Om barnet har behov av annan bilsäkerhetsutrustning är resenären ansvarig för att ta med den.
- Ledar/- och servicehundar får medföras kostnadsfritt.
- Sällskapsdjur får medföras och skall då förvaras i väska, bur, korg, låda etc under färd och placeras i fordonets godsutrymme. För sällskapsdjur betalas kontantpris för ungdom.
- Med hänsyn till allergiproblem kan resenärer med sällskapsdjur hänvisas till särskilda fordon, vilket kan innebära en ändring av önskad avresetid.

Åtgärder vid nyttjande av färdtjänst mot gällande regler

Ett tillstånd kan återkallas om förutsättningarna för färdtjänst inte längre finns, eller om den färdtjänstberättigade gjort sig skyldig till allvarliga överträdelse av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten. Resa som uppenbart genomförts i strid med gällande föreskrifter och villkor betraktas ej som färdtjänstresa. Om sådana resor genomförts faktureras färdtjänstresenären hela beloppet för resan. Detsamma gäller för resor där rätten till färdtjänst upphört eller återkallats.

Avgifter kommunal färdtjänst

"För resor med färdtjänst får tillståndsgivaren ta ut en avgift enligt grunder som bestäms enligt lag 11 §" (Lag (1997:736) om färdtjänst, 10§).

"Är en kommun tillståndsgivare, bestäms grunderna för avgifterna av kommunen./.../." (Lag (1997:736) om färdtjänst, 11§).

Avgifterna för kommunal färdtjänst fastställs av kommunfullmäktige och följer i princip Östgötatrafikens taxor. För resor i inomkommunal färdtjänst gäller antingen kontantbiljett, dygnskort eller periodkort. För resor i det inomkommunala färdtjänstutbudet kan personer med färdtjänstillstånd välja giltighet enligt Östgötatrafikens områdesindelning avseende *Tätort, Närområde och Län*, och enligt Östgötatrafikens fastställda zongränser. Östgötatrafikens övriga produktutbud gäller inte. Betalning via faktura medges för resenärer som till följd av funktionshinder inte kan hantera en kontant betalning.

För resor med länsfärdtjänst gäller Östgötatrafikens taxa, antingen kontantbiljett, dygnskort eller periodkort. För resor med periodkort ska färdtjänstbeviset laddas med giltighet Län. Vid resa i annan kommun i Östergötland erläggs den taxa som tillämpas där.